

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 28 NOIEMBRIE 1978¹

**Acțiune penală
împotriva lui
Michel Choquet**

**(Cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare formulată de Amtsgericht din
Reutlingen)**

„Recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere de către statele membre”

Cauza 16/78

În cauza 16/78,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Amtsgericht (instanță regională) din Reutlingen (Republica Federală Germania), pentru obținerea, în acțiunea penală pendinte în fața acestei instanțe, împotriva

lui MICHEL CHOQUET, electrician, cu domiciliul în Reutlingen,

pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 5, 7, 48 și 56 din Tratatul CEE privind legislația Republicii Federale Germania în materie de permise de conducere,

CURTEA,

compusă din H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și Mackenzie Stuart, președinți de cameră, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe și G. Bosco, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât, prin ordonanța din 13 februarie 1978, primită la grefa Curții la 16 februarie 1978, Amtsgericht din Reutlingen a adresat Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare privind interpretarea articolului 48 din Tratatul CEE în legătură cu recunoașterea

---

¹Limba de procedură: germana.

reciprocă a permiselor de conducere pentru automobile în favoarea resortisanților Comunității.

Această întrebare a fost adresată în cadrul unei urmăriri penale inițiate împotriva unui resortisant francez, stabilit în Republica Federală Germania, unde își exercită profesia de electrician în calitate de salariat, pe motiv de conducere a unui autovehicul fără permis de conducere valabil în conformitate cu legislația germană.

2 Din dosar reiese că, la un control al poliției realizat cu ocazia unui accident de circulație în care acuzatul a fost implicat, acesta a prezentat un permis de conducere emis de autoritățile franceze.

Acest permis nu este considerat valabil de administrația germană, în vreme ce, în conformitate cu dispozițiile din cadrul normelor naționale privind circulația rutieră, orice deținător al unui permis de conducere străin, stabilit de mai mult de un an pe teritoriul Republicii Federale, este supus obligației de a obține un permis de conducere german.

Întrucât, conform informațiilor furnizate în cursul acțiunii în cauză, în cazul de față, emiterea permisului e supusă unor condiții simplificate comparativ cu procedura de emitere a permisului de conducere național și nu presupune, de regulă, un nou examen.

În această privință, instanța subliniază că obținerea unui nou permis de conducere poate totuși să pună probleme lingvistice și să impună, din partea persoanelor interesate, cheltuieli atât de disproportionale încât ar putea da naștere unei discriminări a resortisanților altor state membre, contravenind articolului 7 din tratat și ar putea împiedica exercitarea dreptului la libera circulație a lucrătorilor, garantat la articolul 48.

3 În vederea clarificării acestei îndoieli, Amtsgericht a adresat Curții întrebarea dacă este „compatibil cu dreptul comunitar faptul ca un stat membru să solicite cetățenilor altor state membre să posede un permis de conducere național pentru conducerea autovehiculelor și, după caz, să îi penalizeze pentru conducerea fără acest permis, deși acești resortisanți ai Comunității se bucură de un drept de ședere în conformitate cu articolul 48 și următoarele din Tratatul CEE și posedă un permis de conducere național echivalent”.

Cu privire la legătura dintre problema în cauză și Tratatul CEE

4 Întrucât, în observațiile prezentate în cursul acțiunii, Guvernul Regatului Unit a atras atenția asupra faptului că, în dreptul comunitar, nu există nicio dispoziție care să se refere în mod special la emiterea permiselor de conducere.

Trebuie subliniat în această privință, în primul rând, că într-o propunere de directivă privind armonizarea legislațiilor în materie de permise de conducere a unui autovehicul, prezentată de Consiliu la 5 decembrie 1975 (JO 1976 nr. C 8, p. 2), Comisia a indicat ca bază juridică măsurile propuse la articolul 75 alineatul (1) litera (c) din tratat, referitor la punerea în aplicare a unei politici comune în domeniul transporturilor.

Acest articol, care autorizează Consiliul să adopte „orice dispoziții utile” în materie de transporturi, poate furniza o indicație pentru soluționarea litigiului doar prin intermediul măsurilor de aplicare adoptate de Consiliu, ceea ce nu este cazul în stadiul actual.

Cu toate acestea, trebuie să se admită că reglementările naționale referitoare la emiterea și recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere de către statele membre influențează atât direct, cât și indirect, exercitarea drepturilor garantate de dispozițiile tratatului cu privire la libera circulație a lucrătorilor, la stabilire și, sub rezerva trimiterii de la articolul 61 alineatul (1) din tratat, la prestările de servicii în general.

De fapt, ținând seama de importanța mijloacelor de transport individuale, posedarea unui permis de conducere recunoscut legal de statul gazdă poate afecta exercitarea efectivă, de

către persoanele supuse dreptului comunitar, a unui număr mare de activități profesionale, salariate sau independente.

5 Prin urmare, este evident că și în absența unor dispoziții specifice din dreptul comunitar în acest domeniu, Amtsgericht a adresat o întrebare pertinentă, solicitându-i Curții să se pronunțe cu privire la efectul eventual al condițiilor de emiteră sau de recunoaștere a permiselor de conducere asupra libertății de circulație a lucrătorilor, la care trebuie să se adauge libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii, garantate de tratat.

Cu privire la fond

6 Întrucât trebuie recunoscut faptul că reglementarea emiterii permiselor de conducere, inclusiv stabilirea condițiilor în care permisele de conducere străine pot fi recunoscute sau înlocuite cu permise de conducere naționale, intră, în principal, sub incidența responsabilităților pe care le au statele membre, pe teritoriul lor național, în materie de siguranță a circulației pe drumurile publice.

7 Rezultă clar, dintr-o analiză comparativă a situațiilor naționale în materie, că legislațiile statelor membre privind emiteră permiselor de conducere – în special în ceea ce privește regulile pentru examenele pentru obținerea permiselor de conducere, frecvența controalelor medicale, durata validității permiselor și stabilirea diferitelor categorii de autovehicule – diferă în asemenea măsură încât nici măcar simpla recunoaștere a permisului de conducere, în favoarea persoanelor care aleg să se stabilească permanent pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel care le-a emis permisul de conducere, nu poate fi luată în considerare fără existența unui grad suficient de armonizare a cerințelor pentru emiteră acestor permise de conducere.

În aceste condiții, cerințele impuse de un stat membru, în privința persoanelor stabilite pe teritoriul său, privind recunoașteră permiselor de conducere emise de alte state membre, nu pot fi considerate ca reprezentând, ele înseși, un obstacol în calea liberei circulații a lucrătorilor, libertății de stabilire sau a liberalizării prestării serviciilor.

În consecință, controalele destinate să asigure statele membre că orice deținător al unui permis de conducere emis de alt stat membru, stabilit pe teritoriul lor, îndeplinește cerințele impuse propriilor resortisanți de legislația aplicabilă în acest domeniu nu pot, în principiu, să fie considerate ca fiind o cerință incompatibilă cu normele tratatului.

8 Dispozițiile legislative de acest tip nu pot fi considerate ca fiind contrare dreptului comunitar decât în cazul în care aplicarea lor cauzează persoanelor dintr-un stat membru, care au obținut un permis de conducere în alt stat membru, dificultăți atât de mari, încât li s-ar aduce atingere exercitării libere a drepturilor garantate de articolele 48, 52 și 59 din tratat, în temeiul liberei circulații a persoanelor, al libertății de stabilire sau al libertății de prestare a serviciilor.

Acesta poate fi, eventual, cazul cerinței de trecere a unui examen, care dublează, în mod evident, un alt examen dat într-un alt stat membru, în privința categoriilor de vehicule pe care persoana interesată dorește să le conducă sau cazul dificultăților lingvistice care ar rezulta din procedura prevăzută pentru eventuale controale sau al impunerii unor taxe exorbitante pentru îndeplinirea formalităților necesare.

Astfel de obstacole în calea recunoașterii unui permis de conducere emis de un alt stat membru nu sunt, de fapt, proporționale cu cerințele de siguranță a traficului pe drumurile publice.

9 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că, în principiu, nu este incompatibil cu dreptul comunitar faptul că un stat membru le cere resortisanților altor state membre, pentru conducerea autovehiculelor, în cazul în care aceștia se stabilesc permanent pe

teritoriul său, să obțină un permis de conducere național, chiar dacă sunt titularii unui permis emis de autoritățile din statul lor de origine.

Cu toate acestea, o astfel de cerință poate fi considerată ca aducând atingere indirect exercitării dreptului la libertatea de circulație, dreptului la libertatea de stabilire sau libertății de a presta servicii, garantate de articolele 48, 52 și respectiv 59 din tratat și, în consecință, ca fiind incompatibilă cu tratatul, în cazul în care este evident că acele condiții impuse de reglementările naționale în privința unui deținător al unui permis de conducere emis de alt stat membru nu sunt proporționale cu cerințele pentru siguranța circulației rutiere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

10 Întrucât cheltuielile efectuate de către Guvernul Țărilor de Jos, Guvernul Regatului Unit și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări.

Întrucât procedura are, în raport părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața Amtsgericht din Reutlingen, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de către Amtsgericht din Reutlingen, prin ordonanța din 13 februarie 1978, declară:

1) Nu este, în principiu, incompatibil cu dreptul comunitar faptul că un stat membru le cere resortisanților altor state membre, pentru conducerea autovehiculelor, în cazul în care aceștia se stabilesc permanent pe teritoriul său, să obțină un permis de conducere național, chiar dacă sunt titularii unui permis emis de autoritățile din statul lor de origine.

2) Cu toate acestea, o astfel de cerință poate fi considerată ca aducând atingere indirect exercitării dreptului la libertatea de circulație, dreptului la libertatea de stabilire sau libertății de a presta servicii, garantate de articolele 48, 52 și respectiv 59 din Tratatul CEE și, în consecință, ca fiind incompatibilă cu tratatul, în cazul în care este evident că acele condiții impuse de reglementările naționale în privința unui deținător al unui permis de conducere emis de alt stat membru nu sunt proporționale cu cerințele pentru siguranța circulației rutiere.

Kutscher

Mertens de Wilmars

Mackenzie Stuart

Pescatore

Sørensen

O'Keefe

Bosco

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 28 noiembrie 1978.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher